

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

30. března 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) č. 604/2013 – Určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu – Článek 27 – Odvolání proti rozhodnutí o přemístění žadatele o azyl – Článek 29 – Odklad výkonu rozhodnutí o přemístění – Lhůta pro přemístění – Přerušování lhůty pro provedení přemístění – Směrnice 2004/81/ES – Povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví, a kteří spolupracují s příslušnými orgány – Článek 6 – Lhůta na rozmyšlenou – Zákaz výkonu příkazu k vyhoštění – Opravné prostředky“

Ve věci C-338/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podaná rozhodnutím Raad van State (Státní rada, Nizozemsko) ze dne 26. května 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 31. května 2021, v řízení

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

proti

S. S.,

N. Z.,

S. S.,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: A. Arabadžev, předseda senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce prvního senátu, L. Bay Larsen (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora, A. Kumin a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

za soudní kancelář: R. Stefanova-Kamiševa, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. července 2022,

* Jednací jazyk: nizozemština.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za S. S.: A. Khalaf a P. A. J. Mulders, advocaten,
- za N. Z.: F. M. Holwerda, advocaat,
- za S. S.: M. H. R. de Boer, advocaat,
- za nizozemskou vládu: M. K. Bulterman, H. S. Gijzen a P. Huurnink, jako zmocněnci,
- za německou vládu: J. Möller a A. Hoesch, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: C. Cattabriga a F. Wilman, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. listopadu 2022,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 27 odst. 3 a čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, dále jen „nařízení Dublin III“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (státní tajemník pro spravedlnost a bezpečnost, Nizozemsko) (dále jen „státní tajemník“) na jedné straně a S. S., N. Z. a S. S., státními příslušníky třetích zemí, na straně druhé ohledně rozhodnutí státního tajemníka, jimiž zamítl bez posouzení jejich žádosti o mezinárodní ochranu a nařídil jejich přemístění do Itálie.

Právní rámec

Směrnice 2004/81/ES

- 3 Článek 1 směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány (Úř. věst. 2004, L 261, s. 19; Zvl. vyd. 19/07, s. 69), stanoví:

„Účelem této směrnice je definovat podmínky pro vydávání časově omezeného povolení k pobytu, souvisejícího s délkou příslušného vnitrostátního řízení, státním příslušníkům třetích zemí, kteří spolupracují v boji proti obchodování s lidmi nebo proti napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví.“

4 Článek 4 této směrnice zní:

„Tato směrnice nebrání členským státům v přijetí nebo zachovávání ustanovení příznivějších pro osoby spadající do oblasti působnosti této směrnice.“

5 Článek 6 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby dotyčným státním příslušníkům třetích zemí byla poskytnuta lhůta na rozmyšlenou, která jim umožní zotavit se a uniknout vlivu pachatelů uvedených trestných činů, aby tak mohli při svém rozhodování, zda mají s příslušnými orgány spolupracovat, lépe vycházet ze skutečného stavu věcí.

Doba trvání a začátek lhůty uvedené v prvním pododstavci se určuje podle vnitrostátního práva.

2. Ve lhůtě na rozmyšlenou a během doby čekání na rozhodnutí příslušných orgánů mají dotyční státní příslušníci třetích zemí přístup k zacházení uvedenému v článku 7 a nelze vykonat žádný příkaz k jejich vyhoštění. Lhůta na rozmyšlenou nezakládá právo na pobyt podle této směrnice.

3. Lhůta na rozmyšlenou nezakládá právo na pobyt podle této směrnice.

4. Členský stát může lhůtu na rozmyšlenou kdykoli ukončit [...] z důvodů týkajících se veřejného pořádku a bezpečnosti státu.“

6 Článek 7 téže směrnice definuje zacházení přiznané dotčeným státním příslušníkem třetích zemí před vydáním povolení k pobytu.

7 Článek 8 směrnice 2004/81 stanoví:

„1. Po uplynutí lhůty na rozmyšlenou nebo dříve, mají-li příslušné orgány za to, že dotyčný státní příslušník třetí země již splnil podmínku stanovenou v písmenu b), členský stát posoudí:

a) zda je účelné prodloužit jeho pobyt na území členského státu pro účely vyšetřování nebo soudní řízení a

b) zda projevil jasný úmysl spolupracovat a

c) zda ukončil veškeré styky s osobami podezřelými z činů, které lze kvalifikovat jako trestné činy uvedené v čl. 2 písm. b a c).

2. Pro vydání povolení k pobytu, aniž jsou dotčeny důvody týkající se veřejného pořádku a ochrany bezpečnosti státu, se vyžaduje splnění podmínek uvedených v odstavci 1.

3. Aniž jsou dotčena ustanovení o odnětí [...] platí povolení k pobytu po dobu alespoň šesti měsíců. Prodlužuje se, jsou-li nadále splněny podmínky uvedené v odstavci 2 tohoto článku.“

Nařízení Dublin III

8 Body 4 a 5 odůvodnění nařízení Dublin III zní následovně:

„(4) Podle závěrů [Evropské rady na zvláštním zasedání v] Tampere [ve dnech 15. a 16. října 1999] by měl [...] [společný evropský azylový systém (CEAS)] v krátké době rovněž zahrnovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl.

(5) Tato metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.“

9 Kapitola VI tohoto nařízení, nadepsaná „Řízení týkající se převzetí a přijetí zpět“, obsahuje v oddíle IV, nadepsaném „Procesní záruky“, článek 27, který je nadepsaný „Opravné prostředky“ a stanoví v odst. 1, 3 a 4:

„1. Žadatel [...] má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.

[...]

3. Pro účely odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo přezkumu tohoto rozhodnutí, členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech stanoví:

a) že na základě podání odvolání nebo žádosti o přezkum získává dotčená osoba právo zůstat v daném členském státě, dokud nebude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu; nebo

b) automatický odklad přemístění na určitou a přiměřenou dobu, během níž soud po důkladném a pečlivém posouzení rozhodne, zda má být s odvoláním nebo přezkumem spojen i nadále odkladný účinek; nebo

c) že dotčená osoba může v přiměřené lhůtě požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání nebo o přezkumu. Členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek v podobě odkladu přemístění byl v platnosti až do přijetí rozhodnutí o první žádosti o odklad. Jakékoli rozhodnutí o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění musí být přijato v přiměřené lhůtě, která zároveň umožní důkladné a pečlivé posouzení žádosti. Rozhodnutí neodložit výkon rozhodnutí o přemístění musí obsahovat důvody, na nichž je založeno.

4. Členské státy mohou stanovit, že příslušné orgány mohou z úřední moci rozhodnout o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění do doby, než bude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu.“

10 V oddíle VI kapitoly VI uvedeného nařízení, nadepsaném „Přemístění“, stanoví článek 29, nadepsaný „Další podmínky a lhůty“ v odst. 1 a 2:

„1. Přemístění žadatele [...] z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí po konzultaci dotyčných členských států v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího

členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí [vyhovění] žádosti jiným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 odkladný účinek.

[...]

2. Pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému státu zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 11 Žalovaní v původním řízení podali postupně dva druhy žádostí o povolení k pobytu v Nizozemsku.
- 12 Zaprvé ve dnech 19. dubna, 5. září a 7. října 2019 podali v Nizozemsku žádosti o mezinárodní ochranu. Státní tajemník zaslal italským orgánům žádosti o převzetí žalovaných v původním řízení nebo o jejich přijetí zpět. Ve dnech 12. června a 20. a 28. listopadu 2019 tyto orgány těmto žádostem výslovně či implicitně vyhověly.
- 13 Ve dnech 1. srpna 2019 a 17. ledna a 8. února 2020 státní tajemník rozhodl o zamítnutí žádostí o mezinárodní ochranu podaných žalovanými v původním řízení, aniž žádosti posoudil, a nařídil jejich přemístění do Itálie.
- 14 Žalovaní v původním řízení podali proti těmto rozhodnutím žaloby na neplatnost k soudům prvního stupně.
- 15 Dne 21. listopadu 2019, 1. září 2020 a 16. září 2020 tyto soudy uvedená rozhodnutí zrušily zejména z důvodu, že uplynula lhůta pro přemístění stanovená v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, a že se tedy Nizozemské království stalo příslušným k posouzení žádostí o mezinárodní ochranu podaných žalovanými v původním řízení. Uvedené soudy rovněž nařídily státnímu tajemníkovi, aby ohledně těchto žádostí o mezinárodní ochranu přijal nová rozhodnutí.
- 16 Státní tajemník podal proti těmto rozsudkům odvolání k Raad van State (Státní rada, Nizozemsko), která je předkládajícím soudem. Ke svým odvoláním připojil návrhy na předběžná opatření, které směřovaly zaprvé k tomu, aby nemusel vydat nové rozhodnutí, dokud nebude rozhodnuto o odvoláních, a zadruhé, aby byla pozastavena lhůta pro přemístění. Předkládající soud těmto návrhům vyhověl ve dnech 22. dubna, 21. září a 16. listopadu 2020.
- 17 Zadruhé ve dnech 1. října 2019, 21. února 2020 a 4. března 2020 učinili žalovaní v původním řízení oznámení, že byli v Nizozemsku nebo v Itálii údajně oběťmi obchodování s lidmi. Tato oznámení byla státním tajemníkem považována za žádosti o povolení k pobytu související s dočasnými humanitárními důvody.
- 18 Tyto žádosti byly státním tajemníkem zamítnuty rozhodnutími ze dne 7. října 2019, 3. března 2020 a 6. dubna 2020.

- 19 Dne 4. listopadu 2019, 30. března 2020 a 6. dubna 2020 podali žalovaní v původním řízení žádosti o přezkum těchto rozhodnutí. Žádosti o přezkum podané proti uvedeným rozhodnutím byly zamítnuty státním tajemníkem nebo byly vzaty zpět ve dnech 16. prosince 2019, 22. dubna 2020 a 28. srpna 2020.
- 20 Státní tajemník uvádí na podporu odvolání podaných proti rozsudkům, jimiž byla zrušena rozhodnutí o přemístění, že lhůta pro přemístění stanovená v článku 29 nařízení Dublin III se podle použitelné vnitrostátní právní úpravy přerušuje, jakmile je podána žádost o přezkum rozhodnutí, kterým bylo státnímu příslušníkovi třetí země jakožto oběti obchodování s lidmi zamítnuto udělení povolení k pobytu.
- 21 Předkládající soud má za to, že doslovný výklad čl. 27 odst. 3 a článku 29 nařízení Dublin III vede k tomu, že tato ustanovení brání právní úpravě, která stanoví, že podání takové žádosti o přezkum má za následek odklad výkonu dříve přijatého rozhodnutí o přemístění a přerušování lhůty pro přemístění.
- 22 Uvedený soud se však domnívá, že ve prospěch opačného řešení hovoří čtyři argumenty.
- 23 Zaprvé je toto řešení nezbytné k zaručení užitečného účinku nařízení Dublin III a směrnice 2004/81 a současně k zamezení zneužití práva. V praxi je totiž obtížné dosáhnout posouzení žádosti o povolení k pobytu a poté žádosti o přezkum ještě před uplynutím lhůty pro přemístění, pokud již bylo vůči žadateli přijato rozhodnutí o přemístění. Nepozastavení lhůty pro přemístění v případě podání žádosti o přezkum rozhodnutí, jímž bylo státnímu příslušníkovi třetí země zamítnuto udělit povolení k pobytu jakožto oběti obchodování s lidmi, by podporovalo *forum shopping* a podněcovalo vnitrostátní orgány k tomu, aby se dostatečně pečlivě nezabývaly oznámeními o obchodování s lidmi.
- 24 Zadruhé je podle předkládajícího soudu možné vykládat pojem „rozhodnutí o přemístění“ uvedený v čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III tak, že zahrnuje rovněž „skutečný výkon přemístění“. Podání opravného prostředku, který brání tomuto výkonu, by tedy spadalo pod toto ustanovení, a vedlo by k pozastavení lhůty pro přemístění.
- 25 Zatřetí se členský stát může rozhodnout pro pozastavení lhůty pro přemístění z titulu své procesní autonomie.
- 26 Začtvrté se všechny tři možnosti uvedené v čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III vzájemně nevylučují. Okolnost, že se Nizozemské království rozhodlo využít možnosti popsané v čl. 27 odst. 3 písm. c) tohoto nařízení, proto nebrání závěru, že taková žádost o přezkum, jako jsou žádosti dotčené v původním řízení, spadá do působnosti čl. 27 odst. 3 písm. a) uvedeného nařízení.
- 27 Za těchto podmínek se Raad van State (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 27 odst. 3 a článek 29 nařízení [Dublin III] vykládány v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v projednávané věci, kterou se členský stát rozhodl pro provedení čl. 27 odst. 3 návětí a písm. c) [tohoto nařízení], avšak rovněž přiznal – při výkonu rozhodnutí o přemístění – odkladný účinek žádosti o přezkum nebo odvolání podanému proti rozhodnutí přijatému v řízení o žádosti o udělení povolení k pobytu související s obchodováním s lidmi, přičemž uvedené rozhodnutí není rozhodnutím o přemístění, které dočasně brání skutečnému přemístění?“

K předběžné otázce

- 28 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III ve spojení s čl. 27 odst. 3 tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že podání žádosti o přezkum rozhodnutí, jímž se státnímu příslušníkovi třetí země odmítá udělit povolení k pobytu z titulu, že se stal obětí obchodování s lidmi, vede k odkladu výkonu dříve přijatého rozhodnutí o přemístění týkajícího se tohoto státního příslušníka třetí země a k pozastavení nebo přerušování lhůty pro přemístění uvedeného státního příslušníka třetí země.
- 29 Článek 29 odst. 1 nařízení Dublin III stanoví, že přemístění dotčené osoby do příslušného členského státu se provádí v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí [vyhovění] žádosti jiným členským státem o převzetí dotčené osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku, pokud má podle čl. 27 odst. 3 tohoto nařízení odkladný účinek.
- 30 Podle čl. 29 odst. 2 uvedeného nařízení platí, že pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, zanikne členskému státu příslušnému k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jeho povinnost převzít nebo přijmout dotčenou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát.
- 31 Za účelem určení účinků článku 29 tohoto nařízení v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, v níž je cílem použitelné vnitrostátní právní úpravy usnadnit použití směrnice 2004/81, je třeba zaprvé ověřit, zda tato směrnice ukládá nebo přinejmenším umožňuje, aby byl výkon dříve přijatého rozhodnutí o přemístění odložen do doby, než bude rozhodnuto o opravném prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu podané osobou, která tvrdí, že se stala obětí obchodování s lidmi.
- 32 Účelem směrnice 2004/81 je podle jejího článku 1 definovat podmínky pro vydávání časově omezeného povolení k pobytu státním příslušníkům třetích zemí, kteří spolupracují v boji proti obchodování s lidmi nebo proti napomáhání k nedovolenému přistěhovalectví.
- 33 Článek 6 odst. 1 této směrnice stanoví, že členské státy zajistí, aby všem státním příslušníkům třetích zemí, u nichž lze mít rozumně za to, že se stali nebo se mohli stát oběťmi trestných činů souvisejících s obchodováním s lidmi, byla poskytnuta lhůta na rozmyšlenou, která jim umožní zotavit se a uniknout vlivu pachatelů uvedených trestných činů, aby mohli při rozhodování, zda mají s příslušnými orgány spolupracovat, lépe vycházet ze skutečného stavu věcí [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. října 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění obětí obchodování s lidmi), C-66/21, EU:C:2022:809, body 47 a 49].
- 34 Podle čl. 6 odst. 2 uvedené směrnice mají dotčení státní příslušníci třetích zemí ve lhůtě na rozmyšlenou a během doby čekání na rozhodnutí příslušných orgánů přístup k zacházení uvedenému v článku 7 a nelze vykonat žádný příkaz k jejich vyhoštění.
- 35 Zákaz výkonu příkazu k vyhoštění stanovený v čl. 6 odst. 2 směrnice 2004/81 brání zejména tomu, aby během lhůty na rozmyšlenou poskytnuté podle čl. 6 odst. 1 této směrnice a během doby čekání na rozhodnutí příslušných úřadů bylo rozhodnutí o přemístění přijaté na základě nařízení Dublin

III vůči státním příslušníkům třetích zemí, na které se vztahuje uvedená směrnice, vykonáno [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. října 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění oběti obchodování s lidmi, C-66/21, EU:C:2022:809, bod 70)].

- 36 Naproti tomu zaprvé žádné ustanovení směrnice 2004/81 nestanoví zákaz výkonu příkazu k vyhoštění po uplynutí této lhůty na rozmyšlenou nebo poté, co příslušné orgány rozhodly.
- 37 Kromě toho z čl. 6 odst. 3 a 4 této směrnice vyplývá, že lhůta na rozmyšlenou jako taková nezakládá právo na pobyt podle této směrnice a že dotčený členský stát může lhůtu na rozmyšlenou kdykoli ukončit, zejména z důvodů týkajících se veřejného pořádku a bezpečnosti státu.
- 38 Zadruhé tato směrnice neobsahuje ustanovení týkající se správních nebo soudních opravných prostředků, které mohou být podány proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu podané osobou, jakožto obětí obchodování s lidmi.
- 39 Avšak vzhledem k tomu, že článek 8 směrnice 2004/81 umožňuje za podmínek uvedených v odstavci 1 tohoto článku dotčným státním příslušníkům třetích zemí získat povolení k pobytu, vyplývá z článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, že státní příslušníci třetí země, jejichž žádost o povolení k pobytu vycházející z téže směrnice byla zamítnuta, musí mít možnost podat účinný prostředek nápravy proti rozhodnutí o zamítnutí této žádosti, a to zejména proto, aby mohli uplatnit, že příslušný orgán použil tento čl. 8 odst. 1 nesprávně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. června 2022, Skeyes, C-353/20, EU:C:2022:423, body 49 a 50).
- 40 Při neexistenci unijní právní úpravy v dané oblasti je na základě zásady procesní autonomie na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby upravil procesní podmínky těchto prostředků, to však za podmínky, že tyto podmínky nebudou v situacích, na které se uplatní unijní právo, méně příznivé než v podobných situacích podléhajících vnitrostátnímu právu (zásada rovnocennosti) a v praxi neznemožní nebo nadměrně neztíží výkon práv přiznaných unijním právem (zásada efektivity) (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. března 2021, Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N., C-949/19, EU:C:2021:186, bod 43, a ze dne 2. června 2022, Skeyes, C-353/20, EU:C:2022:423, bod 52).
- 41 Je tedy třeba určit, zda jsou členské státy v tomto rámci povinny stanovit, že podání opravného prostředku proti rozhodnutí, kterým se zamítá žádost o povolení k pobytu podaná osobou jakožto obětí obchodování s lidmi, případně ve formě předchozího správního opravného prostředku, má za následek odklad výkonu dříve přijatého příkazu k vyhoštění s cílem zajistit dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země možnost setrvat na území dotčeného členského státu do doby, než bude rozhodnuto o tomto opravném prostředku.
- 42 V tomto ohledu vyplývá ze směrnice 2004/81, že ochrana proti každému příkazu k vyhoštění, včetně výkonu rozhodnutí o přemístění, přiznaná touto směrnicí, má zajistit, aby se dotčeným osobám mohlo dostat zacházení, které jim musí být poskytnuto v souladu s článkem 7 této směrnice během lhůty na rozmyšlenou, a aby tyto osoby nebyly nuceny opustit území členského státu, v němž oznámily, že došlo k obchodování s lidmi, ještě před tím, než se mohly během lhůty na rozmyšlenou, která je jim poskytnuta, vyjádřit ohledně své vůle spolupracovat při vyšetřování těchto činů [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. října 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění oběti obchodování s lidmi), C-66/21, EU:C:2022:809, body 61 a 62].

- 43 Za těchto podmínek není prodloužení této ochrany na období mezi uplynutím lhůty na rozmyšlenou nebo rozhodnutím, kterým se zamítá žádost o povolení k pobytu určité osoby, jakožto oběti obchodování s lidmi, a rozhodnutím o opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí nezbytné k zajištění užitečného účinku povinností předběžné ochrany uložených členským státům směrnicí 2004/81.
- 44 Dále je třeba připomenout, že výkon rozhodnutí o přemístění neznamená vyhoštění dotyčné osoby do třetí země, ale její přemístění do členského státu, který je povinen dodržovat zejména Listinu základních práv a všechny povinnosti vyplývající ze směrnice 2004/81.
- 45 Z tohoto důvodu nemůže být situace osoby, vůči níž bylo vydáno rozhodnutí, kterým se zamítá její žádost o povolení k pobytu jakožto oběti obchodování s lidmi, a zároveň rozhodnutí o přemístění, postavena obecně na roveň situaci osoby, u níž existují závažné důvody se domnívat, že vyhoštění do třetí země by bylo v rozporu se zásadou nenavracení, takže musí mít možnost podat právní prostředek nápravy s automatickým odkladným účinkem proti výkonu rozhodnutí umožňujícího toto vyhoštění, aby bylo až do rozhodnutí o tomto prostředku nápravy zamezeno vážné a nenapravitelné újme (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. prosince 2014, *Abdida*, C-562/13, EU:C:2014:2453, body 50 a 52, jakož i ze dne 19. června 2018, *Gnandi*, C-181/16, EU:C:2018:465, bod 54).
- 46 Konečně i za předpokladu, že by újmu takové povahy mohl výjimečně způsobit výkon rozhodnutí o přemístění, má být tato výtka zkoumána v rámci opravného prostředku podaného proti tomuto rozhodnutí nebo jeho výkonu, a nikoli v rámci opravného prostředku podaného proti rozhodnutí týkajícímu se pobytu dané osoby jakožto oběti obchodování s lidmi (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. prosince 2015, *Tall*, C-239/14, EU:C:2015:824, body 56 až 58, jakož i ze dne 19. června 2018, *Gnandi*, C-181/16, EU:C:2018:465, body 55 a 56).
- 47 Účinnost případného zrušení rozhodnutí, kterým se zamítá žádost o povolení k pobytu určité osoby jakožto oběti obchodování s lidmi, musí být obvykle možné zajistit dostatečně tím, že po takovém zrušení bude umožněn návrat dotyčné osoby do dotčeného členského státu, aniž je tento členský stát povinen zdržet se až do rozhodnutí o opravném prostředku podaném proti tomuto rozhodnutí výkonu rozhodnutí o přemístění na základě nařízení Dublin III.
- 48 Z toho vyplývá, že záruka účinnosti opravného prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu pro oběť obchodování s lidmi nevyžaduje, aby byl až do rozhodnutí o tomto opravném prostředku vyloučen výkon dříve přijatého rozhodnutí o přemístění.
- 49 Článek 4 směrnice 2004/81 však stanoví, že tato směrnice nebrání členským státům v přijetí nebo zachování ustanovení, která jsou pro osoby spadající do oblasti působnosti této směrnice, příznivější.
- 50 Z toho vyplývá, že směrnice 2004/81 nebrání tomu, aby se členský stát v rámci využití své procesní autonomie rozhodl posílit ochranu poskytovanou státním příslušníkům třetích zemí, na které se vztahuje tato směrnice, tím, že přizná správnímu nebo soudnímu opravnému prostředku podanému proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu na základě uvedené směrnice odkladný účinek ve vztahu k dříve přijatému rozhodnutí o přemístění s cílem umožnit těmto státním příslušníkům třetích zemí zůstat na jeho území až do rozhodnutí o tomto opravném prostředku.

- 51 Z toho důvodu je třeba zadruhé určit, zda nařízení Dublin III brání tomu, aby členské státy využily prostoru pro uvážení, který mají za účelem provedení směrnice 2004/81, tím, že stanoví, že opravný prostředek proti rozhodnutí přijatému na základě této směrnice má takový odkladný účinek a vede k pozastavení nebo přerušení lhůty pro přemístění.
- 52 V této souvislosti vyplývá sice z čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III, že unijní normotvůrce zamýšlel usnadnit rychlý výkon rozhodnutí o přemístění, avšak to nemění nic na tom, že neměl v úmyslu obětovat soudní ochranu žadatelů o mezinárodní ochranu požadavku urychleného vyřízení jejich žádosti a že za účelem zajištění této ochrany stanovil, že výkon těchto rozhodnutí může být v určitých případech odložen [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. ledna 2021, *The International Protection Appeals Tribunal a další*, C-322/19 a C-385/19, EU:C:2021:11, bod 88, jakož i ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland (Správní odklad rozhodnutí o přemístění)*, C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709, body 40 a 60].
- 53 Článek 27 odst. 3 tohoto nařízení tedy vyžaduje, aby členské státy poskytly dotyčným osobám opravný prostředek, který může vést k odkladu výkonu rozhodnutí o přemístění, jež bylo vůči nim přijato [rozsudek ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland (Správní odklad rozhodnutí o přemístění)*, C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709, bod 41].
- 54 Podle tohoto ustanovení musí členské státy buď stanovit, zaprvé že odvolání proti rozhodnutí o přemístění přiznává dotčené osobě právo zůstat v členském státě, který vydal toto rozhodnutí, dokud nebude rozhodnuto o jeho odvolání, nebo zadruhé že v důsledku podání odvolání proti rozhodnutí o přemístění se přemístění automaticky odkládá na přiměřenou dobu, během níž soud rozhodne, zda má být s odvoláním spojen odkladný účinek, nebo zatřetí že dotčená osoba může požádat o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání proti tomuto rozhodnutí [rozsudek ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland (Správní odklad rozhodnutí o přemístění)*, C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709, bod 42].
- 55 Kromě toho čl. 27 odst. 4 nařízení Dublin III doplňuje uvedené ustanovení tím, že povoluje členským státům, aby umožnily příslušným orgánům odložit bez návrhu výkon rozhodnutí o přemístění v případech, kdy jeho odklad vykonatelnosti nevyplývá ani ze zákona, ani ze soudního rozhodnutí, pokud z okolností souvisejících s tímto výkonem vyplývá, že uvedené osobě musí být v zájmu zajištění její účinné soudní ochrany umožněno zůstat na území členského státu, který rozhodnutí o přemístění přijal, dokud nebude přijato konečné rozhodnutí o tomto opravném prostředku [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland (Správní odklad rozhodnutí o přemístění)*, C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709, body 54 a 61].
- 56 V případě, že odklad výkonu rozhodnutí o přemístění vyplývá z použití čl. 27 odst. 3 nebo 4 nařízení Dublin III, pak z jeho čl. 29 odst. 1 plyne, že lhůta pro přemístění neběží od vyhovění žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, ale odchylně, od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku podaném proti rozhodnutí o přemístění [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland (Správní odklad rozhodnutí o přemístění)*, C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709, body 44 a 49].
- 57 Správní či soudní opravný prostředek proti jinému rozhodnutí než rozhodnutí o přemístění, jako je rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu pro oběť obchodování s lidmi, nemůže být nicméně považován za opravný prostředek nebo přezkum, které jsou stanoveny v čl. 27 odst. 3 nebo 4 nařízení Dublin III.

- 58 Ze samotného znění tohoto ustanovení totiž vyplývá, že se týká řízení „pro účely odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo přezkumu tohoto rozhodnutí“. Odkazy na „odvolání“ a „přezkum“ obsažené v uvedeném ustanovení musí být tedy chápány tak, že znamenají pouze odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo přezkum tohoto rozhodnutí, které jsou uvedeny v čl. 27 odst. 1 tohoto nařízení.
- 59 Tento výklad je navíc v souladu s předmětem článku 27 uvedeného nařízení, který neupravuje podmínky výkonu rozhodnutí o přemístění, ale opravné prostředky, které lze proti těmto rozhodnutím podat.
- 60 Vzhledem k tomu, že čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III stanoví použití výjimky ze zásady, že lhůta pro přemístění běží od okamžiku vyhovění žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, pouze do doby, než bude vydáno konečné rozhodnutí o odvolání nebo přezkumu, pokud je podle čl. 27 odst. 3 nebo 4 tohoto nařízení přiznán odkladný účinek, nelze tedy tuto výjimku použít v případě podání žádosti o přezkum nebo odvolání proti rozhodnutí, kterým se zamítá žádost o povolení k pobytu pro oběť obchodování s lidmi, i když podání takového opravného prostředku zakládá podle vnitrostátního práva právo zůstat na území dotčeného členského státu.
- 61 Na takový opravný prostředek nelze zejména vztáhnout řešení, ke kterému dospěl Soudní dvůr v rozsudcích ze dne 13. září 2017, *Khair Amayry* (C-60/16, EU:C:2017:675), jakož i ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland* (Správní odklad výkonu rozhodnutí o přemístění) (C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709) ohledně účinků odkladu výkonu rozhodnutí o přemístění podle čl. 27 odst. 4 tohoto nařízení.
- 62 Toto řešení totiž vychází ze zohlednění přiznání odkladného účinku opravnému prostředku podanému proti rozhodnutí o přemístění, který unijní normotvůrce výslovně upravil a jehož cílem je zajištění účinné soudní ochrany osob dotčených tímto rozhodnutím v rámci vymezeném uvedeným nařízením [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland* (Správní odklad výkonu rozhodnutí), C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709, bod 61].
- 63 Okolnost, že výjimka uvedená v bodě 60 tohoto rozsudku není v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, použitelná, však v žádném případě neznamená, že nařízení Dublin III brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že podání žádosti o přezkum rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení povolení k pobytu státního příslušníka třetí země na základě směrnice 2004/81 vede k odkladu výkonu rozhodnutí o přemístění, které bylo předtím přijato vůči tomuto státnímu příslušníkovi třetí země.
- 64 Jak totiž vyplývá z bodu 35 tohoto rozsudku, nelze obecně vyloučit, že výkon rozhodnutí o přemístění může být platně odložen mimo případy uvedené v čl. 27 odst. 3 a 4 nařízení Dublin III.
- 65 Kromě toho je třeba připomenout, že cílem tohoto nařízení je, jak vyplývá z jeho bodů 4 a 5 odůvodnění, stanovit jasnou a proveditelnou metodu, která je založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby, aby bylo možné urychleně určit členský stát příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí takové ochrany a nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. března 2019, *Jawo*, C-163/17, EU:C:2019:218, bod 58, jakož i ze dne 22. září 2022, *Bundesrepublik Deutschland* (Správní odklad výkonu rozhodnutí o přemístění), C-245/21 a C-248/21, EU:C:2022:709, bod 56].

- 66 Závazné lhůty, jimiž unijní normotvůrce ohraničil řízení o převzetí a přijetí zpět, zásadním způsobem přispívají k naplnění cíle urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu, neboť zaručují, že uvedená řízení budou provedena bez zbytečného prodlení, a svědčí o zvláštním významu, jež tento normotvůrce kladl na urychlené určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, a o tom, že je třeba – s ohledem na cíl zaručit účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a neohrozit tento cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu – aby takové žádosti byly případně posuzovány jiným členským státem, než který je určen za příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. listopadu 2018, X a X, C-47/17 a C-48/17, EU:C:2018:900, body 69 a 70).
- 67 Z cílů nařízení Dublin III připomenutých v předchozích bodech tohoto rozsudku, jakož i z jeho čl. 29 odst. 1, který upravuje lhůtu pro přemístění, ve spojení s jeho čl. 29 odst. 2, který stanoví, že nevykonání rozhodnutí o přemístění v této lhůtě má za následek přechod příslušnosti, vyplývá, že unijní normotvůrce nezamýšlel uložit dožadujícímu členskému státu povinnost vykonat rozhodnutí o přemístění ve všech případech, ale povinnost nést vůči dotčeným osobám a ostatním členským státům odpovědnost za důsledky prodlení při výkonu těchto rozhodnutí, aby bylo zajištěno, že vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu nebude nadměrně zdržováno.
- 68 V této souvislosti musí být upřesnění obsažené v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, podle kterého se přemístění provádí „v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu“, vykládáno tak, že znamená, že členské státy mají při definování podmínek výkonu rozhodnutí o přemístění určitý prostor pro uvážení a z tohoto důvodu mohou stanovit, že výkon rozhodnutí o přemístění může být odložen za účelem zajištění lepší ochrany státních příslušníků třetích zemí při provádění směrnice 2004/81.
- 69 Tento prostor pro uvážení však nemůže znamenat, že členský stát může stanovit, že odklad výkonu rozhodnutí o přemístění, který vyplývá z jeho vnitrostátního práva, má za následek pozastavení nebo přerušování lhůty pro přemístění.
- 70 Kromě skutečnosti, že se odkaz na vnitrostátní právo v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III týká podmínek provedení přemístění, a nikoli pravidel počítání lhůty pro přemístění, je totiž třeba zdůraznit, že vzhledem k tomu, že uplynutí lhůty pro přemístění znamená podle čl. 29 odst. 2 tohoto nařízení přesun příslušnosti mezi členskými státy, vedla by možnost každého členského státu upravovat pravidla pro počítání této lhůty v závislosti na obsahu jeho vnitrostátní právní úpravy ke změně rozdělení příslušnosti mezi členskými státy vyplývajícího z uvedeného nařízení.
- 71 Takový výklad čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III by navíc mohl odporovat dosažení cílů tohoto nařízení připomenutých v bodech 65 a 66 tohoto rozsudku, jelikož by jím mohl být, případně natrvalo, zdržen běh lhůty pro přemístění z důvodů, které nebyly stanoveny unijním normotvůrcem, a tato lhůta by byla zbavena veškerého užitečného účinku a posuzování žádostí dotyčných osob o mezinárodní ochranu nadměrně pozděno.
- 72 Z toho vyplývá, že skutečnost, že podmínky pro podání opravných prostředků proti rozhodnutím, kterými se zamítá žádost o povolení k pobytu pro oběť obchodování s lidmi, spadají – jak vyplývá z bodu 40 tohoto rozsudku – do procesní autonomie členských států, jim neumožňuje odchýlit se od pravidel pro počítání lhůty pro přemístění vyplývajících z článku 29 nařízení Dublin III.

- 73 Tento závěr není zpochybněněn riziky *forum shopping* a zneužitím práva, která zmiňuje předkládající soud, jelikož z úvah v bodech 32 až 47 tohoto rozsudku vyplývá, že taková rizika v každém případě nevyplývají z pravidel stanovených unijním normotvůrcem, ale z případných rozhodnutí učiněných Nizozemským královstvím v rámci jeho procesní autonomie.
- 74 Z výše uvedeného vyplývá, že na položenou otázku je třeba odpovědět tak, že čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III, ve spojení s čl. 27 odst. 3 tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že
- nebrání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že podání žádosti o přezkum rozhodnutí, jímž se státnímu příslušníkovi třetí země jakožto oběti obchodování s lidmi odmítá udělit povolení k pobytu, vede k odkladu výkonu dříve přijatého rozhodnutí o přemístění týkajícího se tohoto státního příslušníka třetí země, avšak
 - brání vnitrostátní právní úpravě, podle které vede takový odklad k pozastavení nebo přerušení lhůty pro přemístění uvedeného státního příslušníka třetí země.

K nákladům řízení

- 75 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 29 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, ve spojení s čl. 27 odst. 3 tohoto nařízení

musí být vykládán v tom smyslu, že

- **nebrání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že podání žádosti o přezkum rozhodnutí, jímž se státnímu příslušníkovi třetí země jakožto oběti obchodování s lidmi odmítá udělit povolení k pobytu, vede k odkladu výkonu dříve přijatého rozhodnutí o přemístění týkajícího se tohoto státního příslušníka třetí země, avšak**
- **brání vnitrostátní právní úpravě, podle které vede takový odklad k pozastavení nebo přerušení lhůty pro přemístění uvedeného státního příslušníka třetí země.**

Podpisy